

**Drbohlav, D. (ed.) (2008): *Nelegální ekonomické aktivity migrantů*
(*Česko v evropském kontextu*). Praha: Univerzita Karlova
v Praze, s. 311.**

Radoslav Štefančík

Zusammenfassung

Der Autor rezensiert das Buch unter dem Titel: Illegale ökonomische Aktivitäten von Migranten (Tschechische Republik im europäischen Kontext). Es handelt sich um einen Sammelband von tschechischen Autoren aus verschiedenen wissenschaftlichen Bereichen.

Keywords: Book Review, Illegale Migration, Wirtschaft, Tschechische Republik

Otázky spojené s migráciou nestáli až do obdobia na prelome tisícročí v popredí záujmu výskumníkov z radov politológov. Ak sa niekto z nich predsa len venoval cezhraničnému pohybu obyvateľstva, väčšinou nachádzal priaznivcov v prostredí sociológov, antropológov, demografov a historikov. Otázky spojené s migráciou vzbudili pozornosť politológov až krízou v azylovej politike na európskom kontinente a rastom popularity antiimigračne naladených straníckych formácií.

V porovnaní s autormi z krajín s vyšším počtom prisťahovalcom a v neposlednom rade aj existenciou voľného pohybu tovarov a služieb, objem ponuky českej a slovenskej monografickej literatúry na tému migrácia a migračná politika dlhé roky ďaleko zaostával. Vysvetlenie možno nájsť v nižšom počte prisťahovalcov žijúcich v Českej republike a na Slovensku, nevýraznými požiadavkami muslimskej komunity, ale aj nepatrným vplyvom tejto témy vo verejnej diskusii. Rastúci počet migrantov po vstupe oboch štátov do Európskej únie sa odrazil v častejšom nastoľovaní otázok spojených so životom prisťahovalcov v cieľovej krajine a s tým spojenom prenikaní tejto témy do pozornosti vedeckej obce. K súčasným autorom systematicky sa venujúcim problematike migrácie sa radí hlavne Dušan Drbohlav,

Andrea a Pavel Baršovci, Milada Horáková, Csaba Szaló, či Ivan Gabala z Českej republiky a Boris Divinský a Silvia Letavajová zo Slovenska.

Hoci počet autorov venujúcich sa vo svojom výskume cezhraničného pohybu obyvateľstva narastá, nájdeme medzi nimi len nepatrné množstvo zástupcov politických vied. Spomedzi autorov predstavenej kolektívnej monografie pod vedením Dušana Drbohlava z roku 2008 patrí väčšina medzi geografov, nasledujú právnici a sociológovia, a len jeden český autor (Milan Lupták) uvádza, že pôsobí na politologickom pracovisku. Publikácia s názvom *Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu)* je dôkazom interdisciplinárneho výskumu cezhraničného pohybu obyvateľstva a malého záujmu odborníkov z oblasti politických vied. Ide o výsledok výskumného projektu zameraného na výskum medzinárodnej migrácie a nelegálnych aktivít cudzincov v podmienkach Českej republiky.

Publikácia je rozdelená do šiestich častí, vrátane úvodu a záveru. Práve obsahové zloženie dokazuje jej interdisciplinárnosť. Ide o skutočne bohatý súbor rôznych príspevkov so spoločným menovateľom, ktorým sú v tejto publikácii nelegálne ekonomické aktivity cudzincov. V úvodnej časti sa autori venujú uvedeniu do výskumnej problematiky v podobe terminologického, konceptuálneho a metodického vysvetlenia a načrtnutiu problému na úrovni Európskej únie. Nasleduje analýza rôznych ekonomických otázok cezhraničného pohybu obyvateľstva, vrátane legálneho a nelegálneho zamestnávania cudzincov, ilegálnej migrácie, znázorneniu situácie na trhu práce a problematike azylu.

V piatej časti sa autori venujú situácii v krajinách pôvodu – Moldavska a Ukrajiny – šiesta časť patrí predstaveniu situácie v Rakúsku a Maďarsku. Rakúsko patrí už dlhé obdobie k obľúbeným destináciám prisťahovalcov, vrátane obyvateľov krajín strednej Európy. Obdobne aj Maďarsko sa stáva cieľovou migračnou krajinou, okrem imigrantov z Číny, obavy v Maďarsku vyvolávajú najmä prisťahovalectvo etnických Maďarov žijúcich v susedných krajinách. Napriek týmto odlišnostiam však autori konštatujú spoločné rysy a problémy aj s Českou republikou, najmä v oblasti pracovnej migrácie.

Kolektívna monografia potvrdila doteraz známe trendy medzinárodnej migrácie v podmienkach Českej republiky. Najdôležitejší zdroj migrantov podľa autorov predstavuje aj naďalej Ukrajina a Vietnam, a práve tieto dve krajiny tvoria dôležitý zdroj obyvateľov, ktorí na území Čiech a Moravy vykonávajú nelegálne ekonomické aktivity, najmä v oblasti stavebníctva, hotelových a reštauračných služieb a služieb opatrovníctva detí a starších osôb.

Naopak, počet imigrantov z krajín západnej Európy a iných ekonomicky vyspelých krajín je nízky.

Predstavená publikácia je dôkazom rýchleho nárastu záujmu odborníkov z rôznych oblastí o tému migrácie. Napriek nízkemu hoci rastúcemu počtu individuálnych monografií zvyšuje sa v oboch krajinách aj objem štúdií uverejnených vo vedeckých časopisoch a konferenčných zborníkoch. Tento trend je dôkazom rýchleho preniknutia témy migrácie do spoločensko-vedného diskurzu aj v krajinách s menším množstvom prisťahovalcov, ale s perspektívou rýchleho rastu ich počtu.

V súvislosti s ekonomickou krízou možno predpokladať, že záujem o migráciu neutíchnie. Hoci autori spracovávali svoje texty v období hospodárskej expanzie a rýchleho rastu počtu migrantov, zmeny v ekonomike neznameniajú ukončenie prílivových vln prisťahovalcov a už vôbec nie problémov, ktoré migrácia v cieľovej krajine vyvoláva. Vstup Českej republiky do Európskej únie je dôkazom jej vysokej životnej úrovne. Aj naďalej ak bude pôsobiť ako faktor príťahovania pre obyvateľov tradičných prisťahovaleckých krajín – najmä Vietnamu, Ukrajiny a Moldavska. Predstavená publikácia je výborným prehľadom rôznych ekonomických aktivít cudzincov na území Českej republiky. Napriek tomu, že na Slovensku počet migrantov za Českou republikou ďaleko zaostáva, vedecká obec by podobný výskum určite privítala.